

Verkostoakin

– Verkostoissa ovat tärkeitä asioita avoimuus, luottamus, vuorovaikutus ja oikeudenmukaisuuden toteutuminen. Puhutaan win-win-periaatteesta. Verkostoissa on myös tärkeää johtaminen ja erilaisuuden hallinta. Kyse ei ole siitä, ovatko yksittäiset osapuolet hyviä vaan syntykö eri osapuolten välisessä suhteessa lisäarvoa, Petri Sipilä arvioi.

Petri Sipilä on verkostoitumisen asiantuntija. Hän on mm. yksi kirjan *Verkostojen strategiat* kirjoittajista. Sipilä on tehnyt paljon töitä teollisuuden ja nyttemmin hoivayritysten ja järjestöjen kanssa.

– Verkostoitumiseen liittyen termien käytössä on epäselvyyttä. Verkostoituminen on eri asia kuin verkottuminen. Yleensä kaikenlainen yhteistyö on verkostoitumista.

– Liike-elämässä palveluverkot ovat tiiviitä, tavoitehakuja toimintamalleja, jotka saattavat olla muodoltaan esimerkiksi osuuskuntia tai osakeyhtiöitä. Palveluverkostot ovat usein löyhempiä yhteenliittymiä, Petri Sipilä selventää.

Yrityksillä on useita erilaisia syitä verkostoitua. Sipilän mukaan verkostoitumalla yritykset voivat parantaa tuottavuuttaan: haetaan säästöjä tuotteiden tai raaka-aineiden hankinnassa, tuotteiden valmistuksessa tai pyritään lisäämään myyntitulo-

– Enää ei voida rakentaa suuria organisaatioita, niiden aika on ohi. Tilalle ovat tulleet pienet ja ketterät, Petri Sipilä korostaa.

ja. Erikoisosaaminen haetaan usein verkostoitumisen kautta, itse keskitetään ns. ydinosaamiseen.

– Yritykset verkostoituvat yleensä siinä vaiheessa, kun muut keinot on käytetty. Tänä päivänä suurin osa yritysten liikevaihdosta voi pohjautua verkostoyhteistyöhön.

Verkostoakin pitää johtaa

– Kyse ei ole siitä, ovatko yksittäiset osapuolet hyviä vaan syntykö eri osapuolten välisessä suhteessa lisä-

arvoa. Verkoston menestymistä auttaa se, että sillä on selkeä toimintamalli, ja että sitä osataan johtaa. Verkostossa on tyypillistä odotus, että joku toinen tekee.

– Itse näen verkostoitumisen yhtenä organisaatiomuotona. Johtamisen perusasiat ovat samat kuin muuallakin; pitää olla selvät tavoitteet, palautejärjestelmä ja keinot käsitellä poikkeamia.

– Mutta verkostojen johtaminen on ihan eri asia kuin yksittäisen yri-

pitää johtaa

tyksen johtaminen. Meiltä puuttuu verkostojen johtamismenetelmät. Jos verkostoa johdetaan väärin, niin verkoston jäsenet eivät sitoudu toimintaan. Verkosto ei toimi. Kärjistetysti johtamisopit Suomessa ovat Fordin autotehtaalta sata vuotta sitten, jossa ajatteleminen oli turha toimenpide. Pääasia, että kädet toimivat.

Sipilän mukaan verkostojen johtamisessa pitäisi puhua communityship'istä eli yhteisöllisistä johtamisesta, jossa pitäisi samanaikaisesti olla joustava ja määrätietoinen.

– Tänä päivänä ei oikein ole esimerkkejä hyvistä tasavertaisista verkostoista muuten kuin joidenkin talojen sisäiset verkostot. Niitä löytyy esimerkiksi konsultti- ja tilitoimistoista, mutta niissä verkoston fokus on aika tiukkaan rajattu. Tiukkaan alihankintaan perustuvat toimitusverkostot toki toimivat.

– Enää ei voida rakentaa suuria organisaatioita, niiden aika on ohi. Tilalle ovat tulleet pienet ja ketterät. Verkostoitumisen menetelmät ovat olemassa; teknisiä apuvälineitä on runsaasti kuten internet, facebookit, twitterit, linkedinit ja niin edelleen. Pitäisi vielä saada ihmiset ja yhteisöt käyttämään niitä.

Lauttasaari-hankkeessa kannattaisi huomioida kaikki saaren vanhuksat

Petri Sipilä on mukana Helsingin kaupungin sosiaaliviraston Lauttasaari-hankkeessa konsulttina. Sipilä pitää hanketta kiinnostavana ja tärkeänä. On tärkeää, että saarella toimivat erilaiset tahot saadaan toimimaan yhteisessä palveluverkossa asiakaslähtöisesti.

– Nyt vanhusten ympärillä on erilaisia ryhmittymiä: on yrittäjät, kolmas sektori, Helsingin kaupunki,

seurakunta ja niin edelleen. Vanhuk- sille itselleen ei ole kovinkaan tärkeää, että mistä hän sen avun saa, kunhan hän saa sen laadukkaana ja sopivan hintaisena. Alueellinen palveluverkosto on erittäin järkevä, jos siihen saadaan kaikki osapuolet mukaan.

– Lauttasaari-hankkeessa tavallaan palautetaan entisaikojen yhteisöllisyys, toisista huolehtiminen. Toki Lauttasaarella on jo nyt paljon yhteisöllisyyttä. Siellä asuu paljon vanhuk- sia, jotka ovat asuneet kauan saarella ja tuntevat toisensa.

– Lauttasaari-hankkeessa on se suuri mahdollisuus, että saataisiin kehitteillä oleva palveluverkko palvelemaan kaikkia Lauttasaaren vanhuksia. Ei pelkästään nyt kohde- ryhmänä olevat omaishoitoperheet ja kotihoidon tukiasiakkaat. Samalla vaivalla ja samoilla kustannuksilla, jolla nyt luodaan palveluverkko muutamalle sadalle ihmiselle, voitaisiin luoda palveluverkko laajemmalle kohderyhmälle. Yrittäjiä kiinnostaa ihan eri tavalla 3500 ihmisen kohderyhmä kuin 300 ihmisen kohde- ryhmä, Sipilä korostaa.

Sipilä korostaa, että Helsingin kaup- pungin rooli on tärkeä hankkeen vetäjänä. Muualla Suomessa on hyviä esimerkkejä onnistuneista palvelu- verkoista, joissa kunta tai kaupunki on ollut ja on aktiivisena. Ilman kaup- pungin vetoapua yrittäjät ei ole in- nostuneita lähtemään mukaan.

– Kaupungin roolissa on pa- ri kompastuskiveä. Toinen on laki- sääteinen virkamiesten vaihtolovel- vollisuus. Vaihtolovelvollisuus on to- ki tärkeä asia, mutta se voi estää sen, ettei apua tarvitsevasta vanhukses- ta saa kertoa eteenpäin. Vaihtolovel- vollisuus voidaan kiertää sillä, että hankintaan lupa etukäteen. Toinen asia on kuntien velvollisuus toimia

pääasiassa silloin, kun joku tarvit- see apua. Näin ennaltaehkäisevään toimintaan ei riittävästi panosteta, se ei ole kenenkään intressissä. Jos ennaltaehkäisevä toiminta saataisiin mukaan, niin panos-tuotos -ajattelul- la mitattuna saataisiin paljon enem- män hyötyä. Vanhuksia pitäisi osata auttaa jo silloin, kun he ovat terveit- tä ja toimintakykyisiä. Näin heidän toimintakykynsä jatkuisi paljon ny- kyistä kauemmin, ja he voisivat asua pitempään kodeissaan.

”Kärjistetysti johta- misopit Suomessa ovat Fordin autotehtaalta sata vuotta sitten, jossa ajatteleminen oli turha toimenpide. Pääasia, että kädet toimivat.

Petri Sipilä myös toteaa, että hank- keesta tiedottaminen on tärkeää. Koska hanke on suunnattu palvele- maan vanhoja ihmisiä, niin tiedot- tamista pitäisi hoitaa monen eri ka- navan kautta. Vanhuksella pitää olla selvästi tiedossa, että millaisia vaihto- ehtoja hänelle on tarjolla, ja kehen- kä hän voi ottaa yhteyttä apua tarvi- tessaan. Mikäli tiedottaminen epä- onnistuu tai jää vajaaksi, niin koko projekti valuu hukkaan.

– Jos lauttasaarelaiset vanhuksat ei- vät saa tietää tästä hankkeesta eivätkä tunne sen tuottamia mahdollisuuksia, niin viestintä on pettänyt.

*Teksti ja kuva:
Kari Uittomäki*